

KONINKRIJK BELGIË

ADVIES 36.425/1

VAN DE AFDELING WETGEVING
VAN DE RAAD VAN STATE

De RAAD VAN STATE, afdeling wetgeving, eerste kamer, op 21 januari 2004 door de Vlaamse minister van Financiën en Begroting, Ruimtelijke Ordening, Wetenschappen en Technologische Innovatie verzocht hem, binnen een termijn van dertig dagen, van advies te dienen over een ontwerp van besluit van de Vlaamse regering "houdende de oprichting van een programma voor de bevordering van technologietransfer door instellingen van hoger onderwijs", heeft op 5 februari 2004 het volgende advies gegeven:

STREKKING EN RECHTSGROND VAN HET ONTWERP

1. Het ontwerp van besluit bevat de nadere regels voor de ondersteuning van projecten inzake wat genoemd wordt "technologiegedreven kennisoverdracht" vanuit de hogescholen en universiteiten naar ondernemingen, in het bijzonder KMO's.

De projecten in het kader van het TETRA ⁽¹⁾-fonds kunnen enkel worden ingediend door een Vlaamse instelling van hoger onderwijs als aanvrager, of door een consortium met minstens één Vlaamse instelling van hoger onderwijs. Het beheer van het fonds gebeurt door het IWT ⁽²⁾ - Vlaanderen, dat de aanvragen behandelt en beoordeelt, volgens de procedure en de criteria bepaald in het ontwerp. De evaluatie van de projecten gebeurt op basis van drie criteria: de technisch-wetenschappelijke kwaliteit, het economisch-maatschappelijk valorisatiepotentieel en de diffusiewijde.

2.1. Rechtsgrond voor het ontwerp wordt vooral geboden door artikel 7 van het decreet van 18 mei 1999 betreffende het voeren van een beleid ter aanmoediging van de technologische innovatie.

Dit artikel machtigt de Vlaamse regering de voorwaarden te bepalen voor het verlenen van financiële steun aan activiteiten, uitgaande van de Vlaamse universiteiten, die gericht zijn op de bevordering van de samenwerking tussen de universiteit en het bedrijfsleven, de economische valorisatie van het door de universiteit uitgevoerde onderzoek of de oprichting van spin-off-bedrijven.

Deze bepaling verschaft rechtsgrond aan het ontwerp van besluit, voor zover het de steun aan universiteiten betreft. Het ontwerp van besluit voorziet echter in steun voor alle "Vlaamse instellingen van hoger onderwijs", met inbegrip dus van de hogescholen. Hiervoor blijkt echter geen decretale rechtsgrond voorhanden te zijn.

⁽¹⁾ TEchnologieTRAnsfEr.

⁽²⁾ Instituut voor de aanmoediging van Innovatie door Wetenschap en Technologie.

2.2. In zoverre het ontwerp beoogt opdrachten toe te vertrouwen aan het IWT-Vlaanderen, dient in de aanhef als rechtsgrond daarenboven te worden verwezen naar artikel 5 van het decreet van 23 januari 1991 betreffende de oprichting van een Instituut voor de aanmoediging van Innovatie door Wetenschap en Technologie in Vlaanderen. Krachtens dat artikel wordt het IWT-Vlaanderen belast met het uitvoeren van de concrete opdrachten van de Vlaamse regering die passen in de algemene opdrachten bepaald in artikel 4 van hetzelfde decreet.

2.3. De andere in de aanhef vermelde decretale bepalingen kunnen niet als rechtsgrond fungeren voor het ontwerp. De verwijzingen naar artikel 35 van het programmadecreet van 19 december 1998, artikel 169^{ter} van het universiteitendecreet van 12 juni 1991, het hogescholendecreet van 13 juli 1994 en artikel 97 van het decreet van 4 april 2003 betreffende de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen, dienen derhalve te worden geschrapt.

ALGEMENE OPMERKINGEN

1. Bij het ontwerp is een uitgewerkte toelichting gevoegd. Het zou nuttig zijn deze toelichting om te vormen tot een verslag aan de regering, dat samen met het besluit wordt bekendgemaakt.

2. Van een aantal artikelen van het ontwerp is de indeling in leden niet geheel duidelijk (zie bijvoorbeeld de artikelen 2 en 20). Op dat punt dient het ontwerp te worden herbekeken.

ONDERZOEK VAN DE TEKST

Artikel 5

In het laatste lid van artikel 5 dient de vermelding «???» te worden geschrapt.

Artikel 6

1. Het is niet duidelijk waarom het ontworpen artikel 6 aanvat met de woorden «in overeenstemming met de communautaire kaderregeling van 17 februari 1996 inzake staatssteun voor onderzoek en ontwikkeling». Ten eerste blijkt niet waarom de met de ontworpen regeling te verlenen steun te beschouwen zou zijn als 'staatssteun' in de zin van artikel 87 van het EG-verdrag. Ten tweede valt uit de regels van de kaderregeling niet in het algemeen op te maken dat het steunpercentage tussen 80 en 95 % van de kosten mag bedragen.

De gemachtigde van de regering is het ermee eens dat de verwijzing naar de kaderregeling van 17 februari 1996 dient te vervallen, vermits de kaderregeling niet bepaalt wat mag voor die soorten van steun die niet binnen het toepassingsgebied van de kaderregeling vallen.

2. Aan het einde van de ontworpen bepaling kunnen de woorden «bij ministriële (lees: ministeriële) beslissing» beter worden vervangen door de woorden «bij ministerieel besluit». Van beslissingen met rechtsgevolgen dient immers bij voorkeur een geschreven bewijsstuk te worden gemaakt in de vorm van een besluit.

Artikel 8

1. In beginsel kan aan de raad van bestuur van het IWT-Vlaanderen geen verordenende bevoegdheid worden toegekend. De «regels», waarvan melding wordt gemaakt in artikel 8, eerste lid, van het ontwerp, zijn dan ook enkel toelaatbaar in zoverre zij slechts betrekking heeft op welbepaalde, formele aspecten van de aanvraagprocedure, zoals die inzake het eventueel te gebruiken aanvraagformulier of de bij de aanvraag te voegen documenten.

Eenzelfde opmerking geldt voor de type-overeenkomst bedoeld in artikel 12 van het ontwerp.

2. In het vierde lid van artikel 8 wordt bepaald dat de beslissing over de ontvankelijkheid van het projectvoorstel gemotiveerd dient te zijn. Vooral in het geval een voorstel onontvankelijk wordt verklaard, is een motivering noodzakelijk.

Een dergelijke bepaling is evenwel tegelijk overbodig en misleidend. Zij is overbodig omdat beslissingen waarbij een projectvoorstel niet ontvankelijk wordt verklaard door het directiecomité van het IWT-Vlaanderen, onder de toepassing vallen van de wet van 29 juli 1991 betreffende de uitdrukkelijke motivering van bestuurshandelingen en de verplichting tot formele motivering van die beslissingen reeds uit die wet voortvloeit. Zij is misleidend omdat dergelijke bepaling de indruk wekt dat de formelemotiveringsverplichting niet bestaat zonder dat zulks uitdrukkelijk wordt voorgeschreven in de ontworpen wettekst. Het woord «gemotiveerde» dient bijgevolg te worden geschrapt in artikel 8, vierde lid, van het ontwerp.

Dezelfde opmerking geldt voor artikel 19.

Artikel 14

In artikel 14, tweede lid, van het ontwerp wordt bepaald dat de raad van bestuur bij de invulling van zijn opdracht tevens rekening moet houden met, onder meer, «de algemene beleidslijnen van de Vlaamse regering». Een dergelijke notie is te vaag om in een normatieve tekst te worden gehanteerd.

Artikel 15

In artikel 15, tweede lid, wordt melding gemaakt van «een totale discrete score» toe te kennen aan elk projectvoorstel. In het ontwerp zal duidelijker tot uiting moeten worden gebracht wat daaronder dient te worden verstaan.

Artikel 20

In het laatste lid van artikel 20 van het ontwerp wordt bepaald dat de raad van bestuur beslist over het verzoekschrift tot herziening. Tevens moet de raad van bestuur «de uitvoeringsbepalingen van deze beslissing» vaststellen. Het is niet duidelijk wat wordt bedoeld met die woorden.

Artikelen 21 en 22

1. De bepalingen van de artikelen 21 en 22 van het ontwerp zijn slechts inpasbaar in de rechtsgrond indien ze beschouwd worden als voorwaarden voor de subsidiëring van het betrokken project. Aldus gelezen vormt het besluit immers geen afwijking van de gemeenrechtelijke regels inzake eigendomsrecht. Om dat tot uiting te laten komen, dienen de betrokken bepalingen duidelijker als subsidievoorwaarden te worden geredigeerd.

2. Volgens de gemachtigde van de regering betekent artikel 21 van het ontwerp dat de projectaanvrager een vergoeding kan krijgen voor het gebruik van de projectresultaten in het geval het project leidt tot beschermde intellectuele rechten (een patent of octrooi). Leidt het project niet tot zulke resultaten, dan dienen de resultaten - tegen de kostprijs van de kopies - aan iedereen ter beschikking te worden gesteld (artikel 22, eerste lid). Uit artikel 22, tweede lid, van het ontwerp blijkt volgens de gemachtigde dat een partner voor het inbrengen van intellectuele eigendom in het onderzoek niet vergoed mag worden. Bij de valorisatie van de projectresultaten ten opzichte van derden, mag wel een vergoeding gevraagd worden voor het gebruik van die intellectuele eigendom, overeenkomstig de gemeenrechtelijke regels terzake. Deze dubbele bedoeling komt onvoldoende tot uiting in de tekst van het ontwerp.

Artikel 23

De verwijzing naar de taak van algemene coördinatie van het IWT-Vlaanderen kan worden geschrapt. Deze taak is immers reeds opgenomen in artikel 6, 5°, van het decreet van 23 januari 1991.

De kamer was samengesteld uit

de Heren	M. VAN DAMME,	kamervoorzitter,
	J. BAERT, J. SMETS,	staatsraden,
	G. SCHRANS, A. SPRUYT,	assessoren van de afdeling wetgeving,
Mevrouw	A. BECKERS,	griffier.

Het verslag werd uitgebracht door de H. W. PAS, auditeur.

DE GRIFFIER,

DE VOORZITTER,

A. BECKERS

M. VAN DAMME